

GÁL LÁSZLÓ HAGYATÉKÁBÓL
HALÁLÁNAK 20. ÉVFORDULÓJÁN

[HOGYHA VISSZAJÖNNÉL . . .]

Töredék

Hogyha visszajönnél bebabusgatnálak
Széltől is óvnálak
Télen szívem vére forró kályhád lenne,
Nyáron hűvös árnyék én két karom lenne,
Hogyha visszajönnél . . .

Hogyha visszajönnél, hogyha engednének,
Soha én magamtól el nem engednék
Jöttödre vérpiros rózsza ágyat vetnék
Hogyha visszajönnél, árva én nem lennék
Árva én nem lennék.

Hogyha vissza nem jössz, én megyek utánad
Árva kis asszonyom, én szenvedő párom
Meghalok utánad.

LEVELEK GÁL LÁSZLÓHOZ

Vrbász, 1952. szept. 25.

Kedves Barátom!

Bár könyvbírálatot nem szoktak megköszönni, én mégis megteszem. Hogy miért? Talán mert váratlanul ért, s mert írásod őszinteségében nincs okom kételkedni. Tehát köszönöm könyvemről írt szép ismertetésedet!

Nagyon jólesett, hogy néhány novellám – szándékóm szerint – Téged is meghatott, valamint az is, hogy észrevettél bennem olyan írói tulajdonságokat, melyeket mások nem láttak meg. Így stílusom festői és zenei sajátosságát. (Mondataim belső ritmusa egyébként szorosan összefügg „szómérnöki” vonással.)

Ami témáimat illeti, minthogy nem bírálatot írtál, az összevonás helyénvaló volt.

Igazad van abban, hogy világnézetileg első kötetem óta mit sem fejlődtem. (Illetve megmaradtam annak, aki voltam, humanistának.) De feltétlenül fejlődtem, mint író. És nemcsak stílusomban, hanem témaválasztásomban is.

Ami a „Fénykép”-ben kifogásolt részt illeti, majd személyesen részletezem az ott leírtak nagyon is indokolt háttérét, s azt akkor nem fogod negatívumnak venni. Hiszen eleget vesézed a szovjet-viszonyokat.

A régi barátsággal köszönt

Szirmai Károly

Vrbász, 1954. július 8.

Kedves Gál László!

Köszönöm, hogy szabadkai június 4-i találkozásunk alkalmával oly becsületes nyíltsággal mondtad meg, hogy nem tartasz írónak, hogy máshol is tettél ily kijelentést, s hogy e felfogásodnak megfelelően a Híd jubileumi számában – az öregebb írókról szólva – engemet kihagyta. Megnyugtatósodra közlöm, hogy eszemben sincs Veletek versenyezni, s mintegy nyolcévi szünet után csak azért kezdtem újra írogatni, hogy szegénységemet foltozgassam. Ha azonban a dolgok így haladnak, íráspizkaim már nem fognak Benneteket sokáig idegesíteni.

Szirmai Károly

Gál László
književnik
Novi Sad
Bul. Revolucije 6/II

Golnik, 1958. febr. 4-én

Kedves Lacim!

Második epistoládat is nagy élvezettel olvastam! Különösen az Íróegyesület körüli ügyekkel és a nagy „felszólaló”-ról szóló részeket élveztem. Nem tudom, de a vajdasági helyzetet kivizsgáló bizottság munkája – igen, nem tudom mi a fenét eredményezhet egy szépen megfogalmazott jelentésen kívül . . . Vagy még ennyit sem!

Köszönöm az „álom-cikk” magyarázatát. Most már értem és én nem is értettem belőle többet, de jó ismerőseink hívták fel erre a cikkre a figyelmet, mondom: M. megint kotyogott . . . és Laci visszavág! . . .

Változatlan szorgalommal csinálom az itteni kúrát: eszem, fekszem, olvasok (detektívrégényeket) és vigasztalásul közlöm veled, hogy már három és fél kilót híztam és megjött a színem. Majdnem „rőzsás” képpel gyönyörködöm az Alpesek hófödte csúcaiban! . . .

Böskét sokszor üdvözlöm, Téged szeretettel ölel: György
[B. Szabó György]

Grimasz

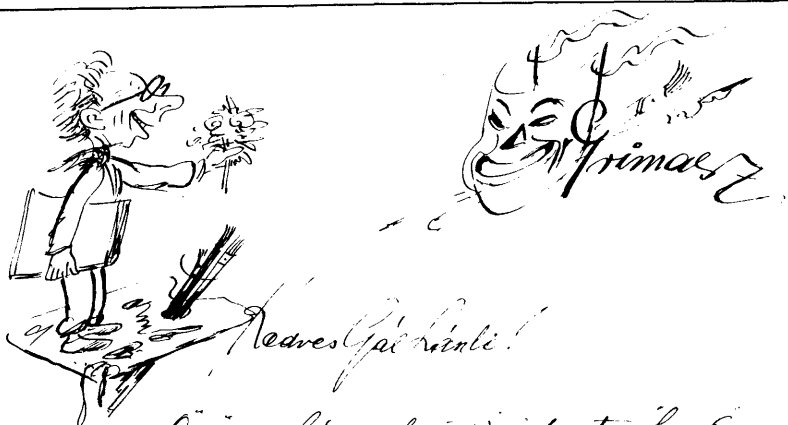
Kedves Gál László!

Örömmel és meglepődéssel olvastam, hogy a Magyar Szó archeológiai osztályának suboticaí ásatása értékes leletre bukkant: – megtalálták a Grimaszt . . . ! – és amint olvasom, a poraiból megújhodott lap rövidesen mint a M. Sz. melléklete – meg is fog jelenni –

Ezt jólesett hallanom, mivel remény van arra, hogy a mellékletben szóhoz juthatnak (öregobb és komolyabb művészek is . . . – (talán?).

Ha a szerkesztés folyamán ásatag lapjának néha „ásatag” – rajzokra is lenne szüksége, úgy szívesen leakasztanám rozsdásodó tollam – ecsetem – és mint az egykori idők egykori beográdiói karikatúristája magam is beszállanék . . .

Egyebekben mellékeltem egy rögtönzött karikatúrát a „Grimasz – elindulása előtt . . .” címmel – ha elég benne az ötlet; használja föl. – Ezenkívül mellékeltem pár régi rajzomat is, amiket még miskolci időmben mint egy üzem „nevelő faliújság”-jának szerkesztője készítettem. Jó rajzokkal sok ötletet lehet felfokozni – és célt érni . . .

Örömmel és meglepődéssel olvastam, hogy a Budapesti
 Arheológiai osztály, szubterráni ásatásai estéig lelelték buk-
 kant; - megtalálták a ^{nek}Grímant...! - és amit olva-
 sán a poraitól megijedtél, hogy rövidesen amit
 a M.S. mellé írtál, - meg is fog jelenni -

És jótéren hallásom mind remény van,
 arra hogy a melegekben, nőket juthatnak (örögebb
 és keményebb művészet is ... Holan?)

Ha megért – amit feltételezek, hogy igen – akkor ha nem veszi tolakodásnak így egyszer bekopogtatok ajtaján és mint egykori kortársa – elfecsegnék magával sok-sok mindenről . . . Kár, hogy NSad oly messze van, így nincs alkalmam az aktuális ötletek aktuális megrajzolására . . .

Jelenleg Horgoson húzódtam meg, mivel hazatértem (1958-ban) óta lakást még mindig nem kaptam Suboticán, – bár egy megosztott lakásban egy kis szobát műterem címén kiutalt a város. (Nagy kegyesen . . .) – Itt dolgozom, amikor nincs nagy hideg. – Hetenként utazgatok a sínbusszal, mint a többi „dolgozó” –

Helyzetem így elég humoros . . . – Szíves válaszát kíváncsian várom! Sok jó ötletet, jó grimaszolást és hozzá jó egészséget kívánok

nagyrabecsüléssel igaz híve
egykori kortársa

Balázs G. Á.

festőműv. és grafikus –

(Jelenleg az ULUS aktív tagja vagyok)

Horgoš, 1963. II. 2.

(B. Jedinstvo 18.)

A suboticei műtermi címem:

Alea M. Tita 7. IV. spr.

Kedves öregem,

nagyon szépen köszönöm a könyvedet s a meleg dedikációt. Írtam róla, illetve költészetéről –, mert akkor még meg se volt a könyv – a rádió irodalmi adásában, s ez az írás lényegesen kibővítve, s egészen kicsit a válogatással is szembehelyezkedve, a Kilátó legközelebbi számában fog megjelenni. Azt hittem, nálam hivatottabb kritikusok méltatnak majd a Magyar Szóban, de Cagi addig kérlelt, amíg fel nem melegítettem ezt a kis írást. Ha az ember egyszer már „helyszűke” miatt elnagyol valamit, mint ahogyan én tettem az Együttben, nehéz helyrehozni a hibát. Viszont, remélem, nem lesz nehéz megérteni belőle a megbecsülést és az elismerés őszinteségét. S talán a mi viszonyaink között ez is valami.

Utóbbi időben nem látlak, úgy látszik, a Grimasszal vagy elfoglalva, vagy a hideg nem enged a Forum klubjába. Őszinte legyek itt is? A Grimasz nem a régi, s azt is tudom, hogy szatírást nem írni nagyon nehéz ma, s szatírást írni még nehezebb, ez a paradoxon ma se vesztett az időszerűségéből, de azért bízom benne, hogy megjön a régi hangod és a régi bátorságod, s újra olyan

izgalommal várjuk majd a Grimaszt, mint annak idején, mikor még fiatalok voltunk.

Németh Pista szólt, hogy Milánnak szeretné átadni a neki járó „szerzői” példányokat. Elfelejtettem megmondani neki, hogy Milán ilyesmire nem tart igényt, neki tökéletesen elég a dedikált példány. Meg is volt hatva tőle.

Hát így csak megvolnánk, Mihállyal lógattuk a fejünket a napokban, Fehér Ferivel bólogattunk némán, ja, ja, majd csak megöregszünk végleg. De addig még tavasz is lesz, és el lehet menni Batinára, Popovicára s egy időre elfelejteni mindent.

A régi szeretettel ölel addig is:

Herceg János

Z. 1963. február 20.

GÁL LÁSZLÓ LEVELE NAGY FERENCHEZ

október 11.

Kedves Feri!

A szerkesztőség kényszeredett hangú nyilatkozatát meglehetősen kényszeredetten elfogadom. Belátom, hogy könnyebb egy hibát elkövetni, mint jóvátenni.

Igen sok időm volt, Feri, át- és átgondoltam „közös ügyeinket”. Én, úgy érzem, nem tudok többé felmelegedni a 7 Nap iránt, nem érzem többé enyémenek is a lapot. Nem tudom elképzelni, például, hogy valaha is tudnék cikket írni a 7 Nap-ba, amelynek szerkesztősége ilyen nyilvánvaló kárörömmel tagadta meg saját szerkesztőjét, saját legnépszerűbb rovatát. És – nem utolsósorban –, amely ilyen nehezen és ennyire mellébeszélve adott aztán „elégtételt”. Ez nem volt az az elégtétel, amelyről Te azt mondtad a telefonba, hogy „te is meg leszel vele elégedve”.

Mondjátok, hogy hiú vagyok, mondjátok, hogy túlérzékeny vagyok, akár azt is, hogy gőgös vagyok – ez egy kicsit mind igaz, azonban ezt a mesterséget – a miénket –, másképp nem is lehetne művelni. És ha az ember úgy érzi, hogy lapja magára hagyta, hogy egyedül van, akkor valóban nincsen lapja, akkor valóban egyedül van – és az ember társas lény, Ferim.

Én ma is úgy érzem, hogy a „magyar dal” ügyében igazam volt. És most is úgy érzem, hogy a 7 Nap igazságtalan volt velem szemben. És önmagával szemben is.

A mégis-elégtétel következtében természetesen lemondok a becsületbíró-ságról, bele is fáradtam már az egész históriába.

De ha már ide jutottunk, ezt a keserves alkalmat felhasználom arra, hogy átállítsam magam; a kilencesztendős közepes humorista voltom sokat rontott stílusomon, már nem is tudok gúny és öngúny nélkül sem beszélni, sem írni. Azt hiszem, mégis elkezdhetném csaknem előlről, és talán még el is érhetnék valamit.

Ajánlatom tehát a következő: én a 7 Nap szerkesztőségéből barátságos módon kilépek. Nektek, természetesen, szabad kezetek van akár Majtényit – aki, úgy tudom, hajlandó erre –, akár mást a helyemre állítani. Mindaddig, amíg vele vagy mással meg nem állapodtok, rendelkezésetekre állok. Fenntartom azt a régebbi ajánlatomat is, hogy esetleg Majtényival együtt – mással nem –, közösen adjuk a humort.

Jó gazdám voltál, Feri, addig, köszönöm. Szeretném, ha barátok maradhatnánk.

Egy kicsit lírikus kedély vagyok. Ezt a verset azért küldöm, lásd, ilyen hangulatban üldögélek íróasztalom mellett. Ne közöld, más lap fogja közölni.

A rend kedvéért: nekem a múlt hónapra még jár némi honorárium. Péter, úgy látszik, megfeledezett róla.

Szeretettel köszönt
G.

